

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
Кафедра комп'ютерних наук і математики

**Теоретичні і практичні аспекти використання математичних
методів та інформаційних технологій в освіті і науці**
(реєстраційний номер 0116U004625)

березень 2016 – березень 2021

Керівник: Литвин О.С.

Ключові завдання досліджень

- розвиток існуючих і створення нових знань;
- розроблення та удосконалення математичних методів і апаратно-програмних засобів

- упровадження їх в освітній процес ЗВО: розроблення методик, оновлення змісту дисциплін, студентська наука

- математичне і комп'ютерне моделювання та інженерія прикладних програмних продуктів для впровадження в інших галузях

Напрями

Математичне та комп'ютерне моделювання

Апаратно-програмні засоби автоматизованих систем керування

Теорія і практика підготовки студентів ЗВО в умовах інноваційного освітнього простору

Використання ІКТ в освітньому процесі

**Проміжні результати
виконання наукової теми**
Січень – грудень 2020 р.

**Математичне та
комп'ютерне моделювання**

Апаратно-програмні
засоби автоматизованих
систем керування

Теорія і практика
підготовки студентів ЗВО
в умовах інноваційного
освітнього простору

Використання ІКТ в
освітньому процесі

Побудовано і досліджено економіко-математичні моделі рівня зайнятості населення України (регіону) для Дніпропетровської, Харківської, Київської і Вінницької областей.

Сформовано статистичну базу для дослідження залежності рівня зайнятості населення обраних регіонів від низки факторів, **установлено** визначальні фактори впливу. **Здійснено** порівняльний аналіз побудованих регіональних моделей з математичною моделлю множинної регресії для аналізу структурних зрушень у сфері зайнятості населення України.

Впровадження:

- *освітній процес, студентська наукова робота*

Опублікована стаття:

Ilich L., Hlushak O., Semenyaka S. Modeling of employment structural transformations. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 2020, Issue 1(32), 251-259.

Із використанням фізичного експерименту (ультрафіолетова спектроскопія та атомно-силова мікроскопія) та комп'ютерного моделювання досліджено адсорбцію поліаденилової кислоти на оксиді графену (GO). **Виявлено та обгрунтовано** особливі умови, при яких довгий і високовпорядкований одноланцюговий гомополінуклеотид poly(rA) може адсорбуватися на оксиді графена, включаючи час (дні) для знаходження poly(rA) найбільш енергетично вигідну конформацію та максимальну взаємодію молекули з поверхнею.

Впровадження:

- освітній процес;
- наукові дослідження в ІФН ім. В.Є. Лашкарьова та ФТІНТ ім. Б.І. Веркіна НАН України

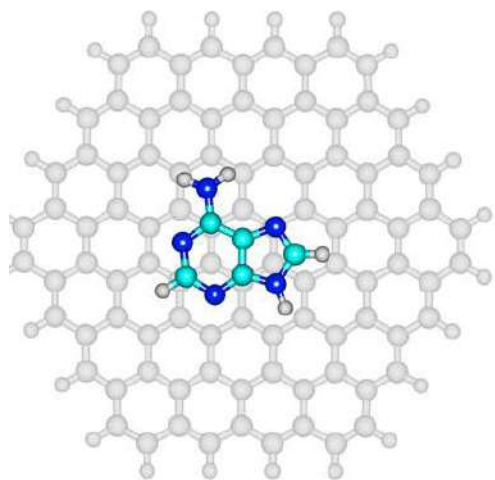

Опублікована стаття:

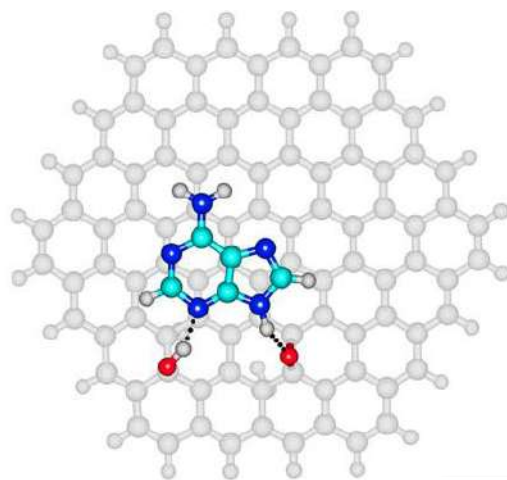
Karachevtsev M., Stepanian S., Valeev V., **Lytvyn O.** Adsorption of Polyadenylic acid on graphene oxide: experiments and computer modeling. *Journal of Biomolecular Structure and Dynamics*. 2020.

<https://doi.org/10.1080/07391102.2020.1814869>.

АСМ-зображення поверхні оксиду графену із молекулами poly(rA)

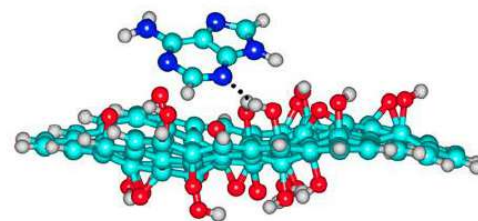
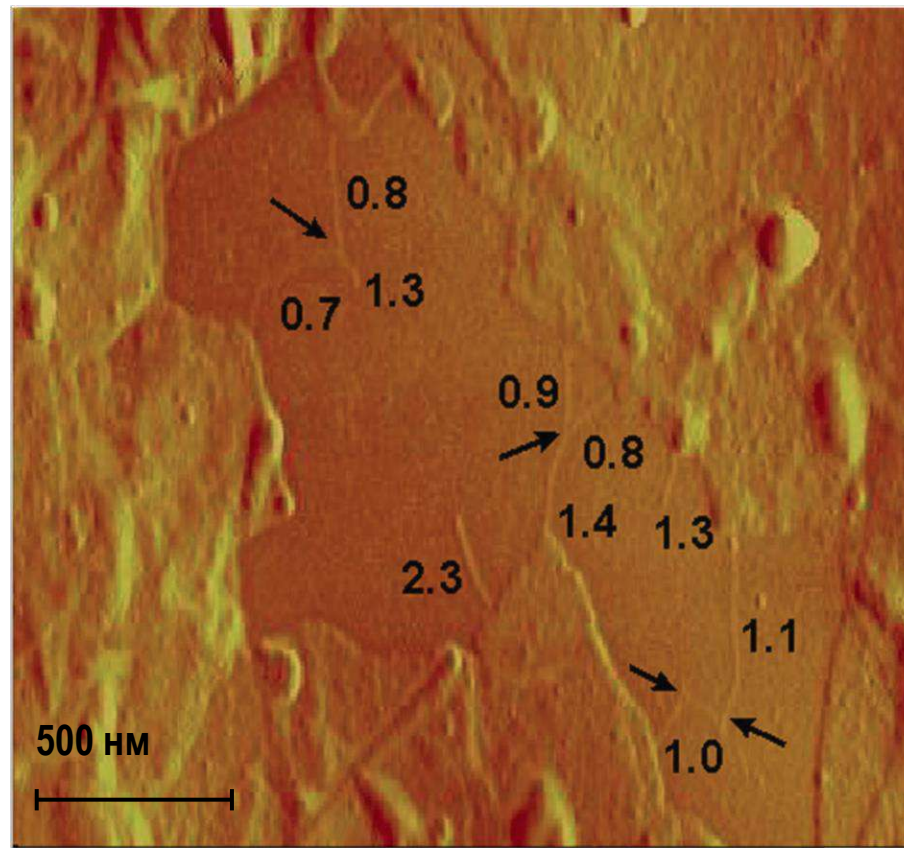

GR-Ade A

GO4-Ade A

Модельне зображення комплексів
графен/оксид графену-аденін

GO24-Ade A

Запропоновані інтегровані математичні моделі функціональних систем дихання і кровообігу, терморегуляції, імунної відповіді, еритропоезу і фармакологічної корекції. Моделі можуть бути **застосовані** для вивчення імунологічних механізмів організму людини.

Зокрема, **створено** складну математичну модель, перебігу захворювання, спричиненого вірусом SARS-CoV-2, на рівні взаємодії функціональних систем організму та фармакологічної корекції гіпоксичних станів організму при ускладненому перебігу. Було **змодельовано** внутрішньовенне введення антигіпоксанту та **розраховано** значення параметрів для обрання найоптимальнішого способу корекції гіпоксичного стану для будь-якої людини.

Впровадження:

- *освітній процес, студентська наукова робота;*
- *наукові дослідження в Інституті фізіології ім. Богомольця НАН України*

Опубліковані статті:

1. Aralova N.I., Klyuchko O.M., Mashkin V.I., **Mashkina I.V.** Mathematical model of the immune system of continuous interaction system operator. *Electronics and control systems*. 2020. №1. P. 9-16. DOI: 10.18372/1990-5548.64.14850
2. Aralova N I; Klyuchko O M; Mashkin V I; **Mashkina I V**; Semchyk T A. Integrated mathematical model for imitation of the course of viral disease and correction of the induced hypoxic state.. *Biotechnologia Acta*; Vol. 13, Iss. 3, (2020): 30-44. DOI:10.15407/biotech13.03.030

Математичне та
комп'ютерне моделювання

**Апаратно-програмні
засоби автоматизованих
систем керування**

Теорія і практика
підготовки студентів ЗВО
в умовах інноваційного
освітнього простору

Використання ІКТ в
освітньому процесі

Розроблено логіко-часову модель цифрових засобів візуалізації на основі дискретних індикаторів шкального типу зі зниженим рівнем електромагнітних завад. **Розроблено** функціональну схему пристрою візуалізації на основі дискретних індикаторів зі зниженим рівнем електромагнітних завад, що генеруються.

Створено та апробовано експериментальний макет пристрою візуалізації. Оцінка електромагнітних завад, які генеруються пристроєм, показала більш, ніж трикратне звуження ширини спектру наявних завад.

Впровадження:

- *освітній процес,*
- *студентська наукова робота*

Опублікована стаття:

Bushma A.V. , Turukalo A.V. LED bar graph display control software. *Semiconductor physics, Quantum Electronics and Optoelectronics*. 2020. Vol. 23, № 3, P. 329-335

Математичне та
комп'ютерне моделювання

Апаратно-програмні
засоби автоматизованих
систем керування

**Теорія і практика
підготовки студентів ЗВО
в умовах інноваційного
освітнього простору**

Використання ІКТ в
освітньому процесі

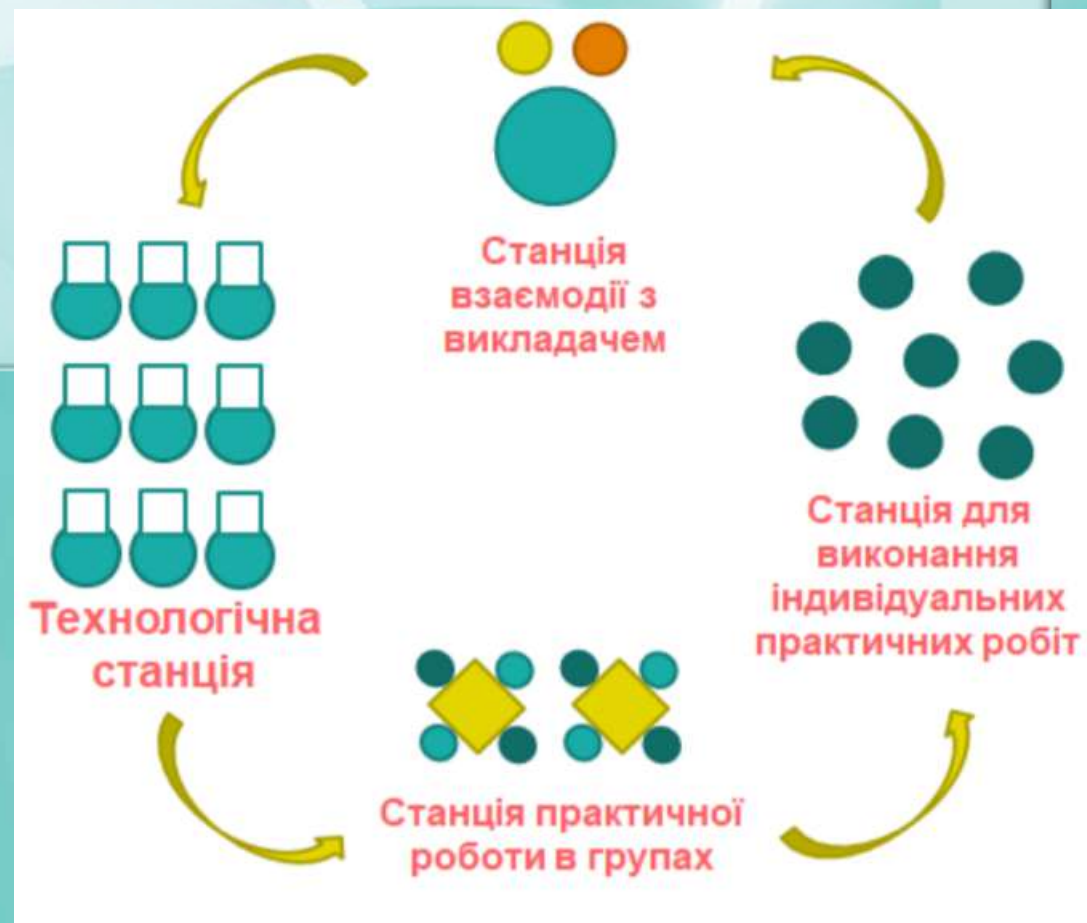
Обґрунтовано поняття та необхідність упровадження наукової освіти в середній школі за умов цифрової трансформації освіти, **досліджено** теоретичні основи поняття наукової освіти, **визначено** перелік знань, навичок та діяльностей, які входять до STEAM та інноваційної компетентностей, **виділено** особливості інноваційних педагогічних технологій при впровадженні наукової освіти в середніх школах на основі використання сучасних цифрових технологій та інструментів.

Розроблено серію тренінгів з впровадження дослідницько-пізнавального методу навчання, як основного при впровадженні STEAM освіти. *

Впровадження:

- освітній процес;
- тренінг в Університеті Грінченка

*Частково і за проектом MoPED («Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання MOPEД» – №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2- CBHE-JP)

Статті

1. Гриневич Л., **Морзе Н., Бойко М.** Наукова освіта як основа формування інноваційної компетентності в умовах цифрової трансформації суспільства. *Інформаційні технології і засоби навчання: Теорія, методика і практика використання ІКТ в освіті*. 2020, Том 77, № 3, С.1-26.
2. Морзе Н., Вембер В., Бойко М., Варченко-Троценко Л. Організація steam-занять в інноваційному класі. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2020, №8, С. 88-106. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.8.9>

Навчальний посібник (рекомендовано ВР Університету Грінченка)

О.Дзябенко, **Н.Морзе**, С.Василенко, Л.Варченко-Троценко, **В.Вембер, М.Бойко**, І.Воротникова, **Є.Смірнова-Трибульська**. *Інноваційні педагогічні методики в цифрову епоху*. Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2020

Обґрунтовано доцільність підготовки майбутніх учителів математики до використання різних методів мнемотехніки як спосіб сприйняття нової інформації в процесі навчання математики. У результаті опитування 32 учителів математики Києва, Сум та Ірпеня **виявлено** позитивне ставлення вчителів математики до використання прийомів мнемотехніки, а також низький рівень розуміння студентів щодо доцільності використання прийомів мнемотехніки в професійній діяльності. Опитано 52 студенти Університету Грінченка та СДПУ.

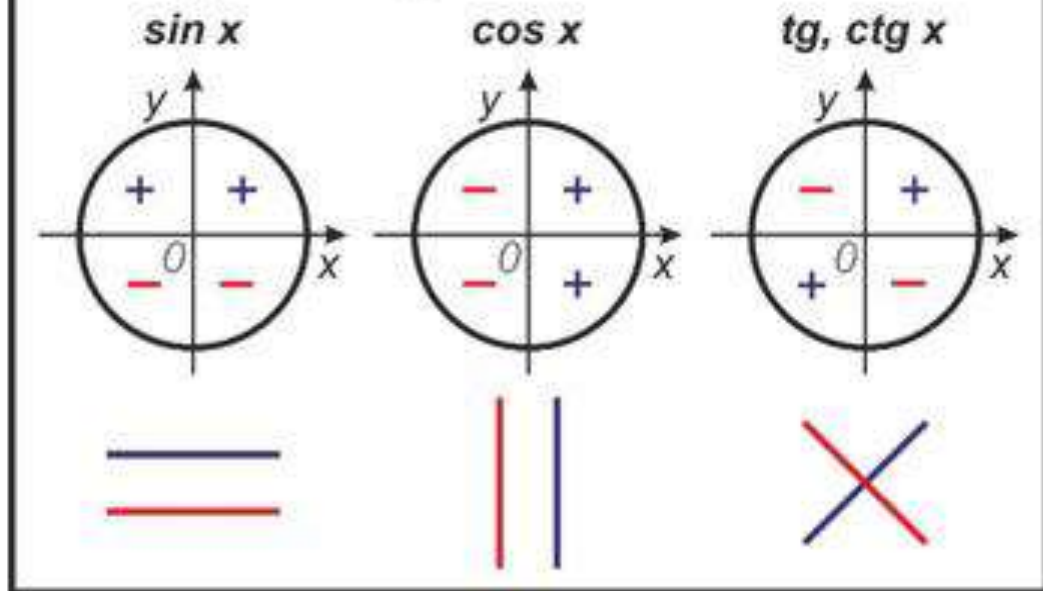
Розроблено тренінг з опанування мнемотехнічних прийомів подання навчального математичного матеріалу.

Впровадження:

- *Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Університет державної фіскальної служби України.*
- *планується апробація в Університеті Грінченка у II семестрі 2020-2021 н.р.*

Signs of trigonometric functions

Abbreviation formulas

$$(\blacksquare + \blacktriangle)^2 = \blacksquare^2 + 2 \cdot \blacksquare \cdot \blacktriangle + \blacktriangle^2$$

$$(\blacksquare - \blacktriangle)^2 = \blacksquare^2 - 2 \cdot \blacksquare \cdot \blacktriangle + \blacktriangle^2$$

$$\blacksquare^2 - \blacktriangle^2 = (\blacksquare - \blacktriangle) \cdot (\blacksquare + \blacktriangle)$$

Опублікована стаття:

О. Семеніхіна, В. Прошкін, М. Друшляк. Використання прийомів мнемотехніки в процесі навчання математики. *Математика в рідній школі*. 2020. № 5 (219). С.2-8

Участь в конференції The International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2020).

Показано, що ефективне формування математичної компетентності студентів засобами електронного навчання можливе лише в умовах дослідницько-орієнтованого освітнього середовища при активній і зацікавленій участі студентів та партнерській взаємодії.

Обґрунтовано шляхи ефективного використання переваг та мінімізації недоліків і втрат електронного навчання як засобу формування математичної компетентності студентів.

Запропоновано підходи до підготовки контенту та організації діяльності в ЕНК з математики. Зважаючи на специфіку математики як навчальної дисципліни, **розкрито** можливості використання ЕНК для підтримки змішаної (очної та дистанційної) моделі навчання.

Впровадження:

- *освітній процес*

Опублікована стаття:

Astafieva, M.M., Zhylytsov, O.B., Proshkin, V.V., Lytvyn, O.S. E-learning as a mean of forming students- mathematical competence in a research-oriented educational process. *CEUR Workshop Proceedings* 2020, V. 2643, pp. 674-689

Обґрунтовано доцільність зміни освітньої парадигми, зокрема для ІТ-освіти. **Визначено** складові кластерної моделі та механізми взаємодії суб'єктів кластерної моделі для ІТ-освіти. **Показано** реалізацію моделі співпраці учасників кластеру «Потрійна спіраль» (університет $\Leftrightarrow$ підприємство $\Leftrightarrow$ держава). **Описана** роль університетів у моделі потрійної спіралі. Наведені приклади взаємодії ІТ-галузі та ІТ-освіти в Україні.

Впровадження:

- *освітній процес;*
- *розробка нової редакції ОПП Інформатика*

Опублікована стаття:

Kovaliuk, T., Kobets, N. Cluster Model of IT Education in Ukraine. 2020 IEEE European Technology and Engineering Management Summit, E-TEMS 2020. Article number 9111732

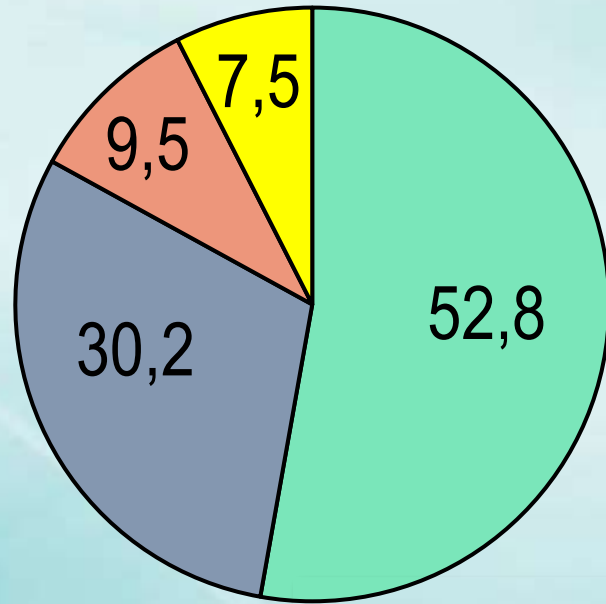
Розглянуто проблему розроблення сучасної дидактичної моделі університетської освіти, яка є компетентнісно зорієнтованою, розрахованою на розумне поєднання педагогічного управління з власною ініціативою, самостійністю та активністю студентів. Окреслено основні ознаки та види дидактичних моделей освітнього процесу.

Встановлено рівень цифрової компетентності студентів і викладачів для реалізації завдань освітнього процесу. **Виділено** найбільш актуальні проблеми та переваги дистанційного навчання та фактори, які необхідно враховувати при розробленні сучасної дидактичної моделі професійної підготовки фахівця

Участь в конференції:

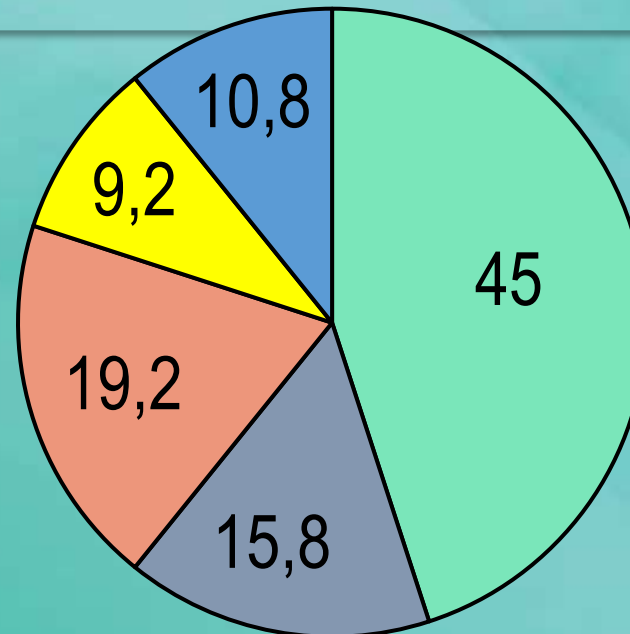
L. Khoruzha, **V. Proshkin**. Determining the readiness of teachers and students for distance learning and further prospects for its development. *12th Annual International Scientific Conference «Theoretical and Practical Aspects of Distance Learning» DLCC2020* (Cieszyn, 14th October 2020).

Викладачі (100 осіб)

- Поєднання дистанційного та аудиторного навчання 50х50
- Перевага аудиторного навчання
- Перевага дистанційного навчання
- Дистанційне навчання

Студенти (200 осіб)

- Поєднання дистанційного та аудиторного навчання 50х50
- Перевага аудиторного навчання
- Перевага дистанційного навчання
- Дистанційне навчання
- Аудиторне навчання

Математичне та
комп'ютерне моделювання

Апаратно-програмні
засоби автоматизованих
систем керування

Теорія і практика
підготовки студентів ЗВО
в умовах інноваційного
освітнього простору

**Використання ІКТ в
освітньому процесі**

Побудована модель цифрової трансформації закладів середньої освіти та **визначено** шляхи формування та впровадження цифрової освітньої політики, методи забезпечення цифрової трансформації середньої освіти

Розроблено модель розвитку Smart-університету, визначено передумови його розвитку, до яких відносять технологічні чинники, що забезпечують нові засоби і технології для навчання в сучасному інформаційно. Представлені рекомендації щодо подальшого розвитку Smart-університету.

Адаптовано європейський інструмент SELFIE (для проведення самоаналізу закладу освіти в напрямку цифровізації) для впровадження на рівні закладів середньої освіти, підготовлено методичні рекомендації впровадження SELFIE на всеукраїнському рівні.

Впровадження:

- анкетування студентів та викладачів щодо розвитку SMART простору;
- наукова робота аспірантів;
- проведено тренінги для директорів ЗСО в м. Києві

Опубліковано статті:

1. Морзе Н., Кучеровська В., Смирнова-Трибульська Є. Самооцінювання рівня цифровізації освітнього закладу за умов трансформації середньої освіти. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2020, № 8, С.72-87.
<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.8.8>
2. Морзе Н., Смирнова-Трибульська Є., Непреєнко Л. Шляхи розвитку Smart-університету (досвід Київського університету імені Бориса Грінченка). *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2020, № 8, С.191-205. DOI:
<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.8.17>

Розкрито основні переваги використання віртуальних цифрових дошок та здійснено порівняння їхніх функцій для організації корпоративного навчання (в умовах дистанційної освіти).

Розроблено структуру модуля ЕНК «Створення освітнього контенту засобами віртуальної цифрової дошки Padlet» в системі LMS Moodle.

Модуль є універсальним для інформатичних дисциплін, які викладаються для підвищення цифрової компетентності студентів.

Впровадження:

- освітній процес

Table 1. Comparative table of functions of digital virtual boards.

Opportunities	WikiWall	Glogster	PadLet	Linoit	Twidla	Trello	Miro	Rizzoma
Collaboration on one board	+	+	+	+	+	+	+	+
Communication on the board via chat	-	-	-	+	+	-	-	+
Placing text, illustrations, videos on the desktop	+	+	+	+	+	+	+	+
To build in documents, widgets and html-code	+	+	+	+	+	+	+	+
Saving a board/wall on computer as a picture	-	-	+	-	-	-	-	-
Common browsing websites in online	-	-	-	-	+	+	-	-
Organize a discussion for each marked object	+	-	-	+	-	-	+	+
Consistency with other web-services	+	+	+	+	+	+	+	+
Collaboration (registered & unregistered participants)	+	-	-	+	+	+	+	+
Free registration and use	-	-	+	-	+	+	+	+
Support for Cyrillic in posts	+	-	+	-	-	+	+	+

Опублікована стаття:

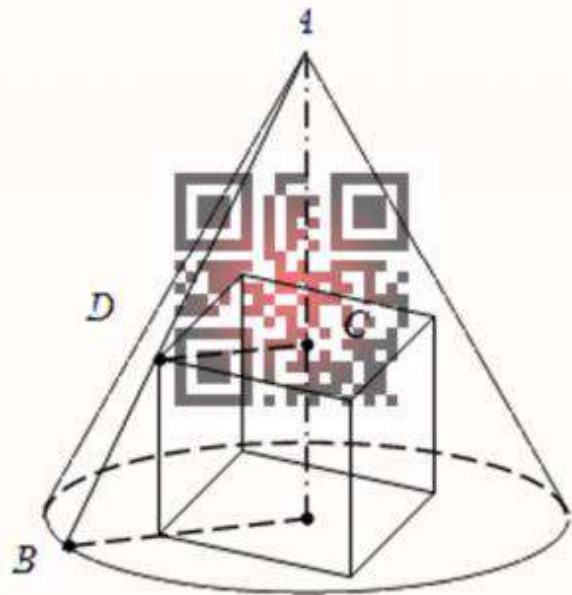
Bodnenko, D.M., Kuchakovska, H.A., Proshkin, V.V., Lytvyn, O.S. Using a virtual digital board to organize student's cooperative learning. *CEUR Workshop Proceedings 2020*, V. 2731, pp. 357-368

На основі з'ясування сутності та структури математичної компетентності студентів **встановлено та обгрунтовано**, що розумне використання цифрових інструментів візуалізації, в т.ч. доповненої реальності (AR), при вивченні математичних дисциплін, з одного боку, покращує концептуальне розуміння математики, математичну інтуїцію, полегшує пошуки гіпотез, ідей, для розв'язання нетривіальної задачі. З іншого боку - замінює технічно складні розрахунки, перетворення, дозволяє перевірити (підтвердити) результати, отримані аналітично.

Розроблено AR-додаток з математики. Для його створення використано інструменти: Android Studio, SDK, ARCore, QR Generator, Math pattern.

Апробовано:

- *студенти спеціальності Математика, Комп'ютерні науки*

Опубліковано статті:

1. Astafieva, M., Bodnenko, D., Lytvyn, O., Proshkin, V. The use of digital visualization tools to form mathematical competence of students. *CEUR Workshop Proceedings*, 2020, V. 2740, pp. 416-422
2. Bilous, V.V., Proshkin, V.V., Lytvyn, O.S. Development of AR-applications as a promising area of research for students. *CEUR Workshop Proceedings*. 2020, 2731, pp. 205-216

Розроблено Програму компетентнісного розвитку викладачів вищої школи.
Виокремлено та диференційовано цифрові ресурси, які можуть бути застосовані в Програмі компетентнісного розвитку викладачів вищої школи. **Обґрунтовано** доцільність використання цифрових технологій (систем дистанційного навчання, ресурсів для комунікації та співпраці із застосуванням мобільних пристроїв, сервісів для проведення опитувань у режимі реального часу, ресурсів для створення мультимедійних презентацій та інтерактивної перевірки знань, умінь і навичок тощо) для реалізації Програми.

Впровадження:

- *підвищення кваліфікації викладачів у рамках змістового модулю «Інформаційно-комунікаційні технології»*

Опублікована стаття:

Хоружа Л.Л., Прошкін В.В., Глушак О.М. Компетентнісний розвиток викладачів вищої школи засобами цифрових технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020, Том 78, № 4. С.298-314.

Наукове керівництво захищеною дисертацією

Настас Д.Л. захистила дисертацію на
здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.10 – ІКТ в освіті

(наук. кер. - **Вембер В.П.**)

Публікації

(грудень 2019 - грудень 2020)

1. Публікації у виданнях, що індексуються в НМБД Scopus, WoS – 22
2. Статті у фахових журналах України – 7
3. Підручники, навчальні посібники – 6
4. Участь у конференціях:
  - ICT in Education, Research, and Industrial Applications: Integration, Harmonization, and Knowledge Transfer (Харків, 6-10 жовтня 2020 р.);
  - The International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (Кривий Ріг, 15-17 жовтня 2020 р.);
  - The International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (Кривий Ріг, 15-17 жовтня 2020 р.);
  - The International Workshop on Reliability Engineering and Computational Intelligence (Жиліна, Словаччина, 27-29 жовтня 2020 р.);
  - Theoretical and Practical Aspects of Distance Learning (Цешин, Польща, 12-13 жовтня 2020 р.);
  - The 3rd International Workshop on Augmented Reality in Education (Кривий Ріг, 12-13 травня 2020 р.);
  - International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (Львів, 23-24 квітня 2020 р.).

Студентська наука

1. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Інформаційні технології - 2020», 21 травня 2020, ISSN: 2664-2638 (Online)

Збірник матеріалів Всеукраїнської конференції молодих дослідників "Інформаційні технології" (ISSN: 2664-2638)

Про Збірник - Поточний випуск - Архіви - Анонси

Пошук

Поточний номер

№ 7 (2020): Інформаційні технології - 2020

Опубліковано: 2020-05-20

Весь випуск

Мова

English

Українська

Інформація

Для читачів

Для авторів

IT-2020

2. «Студентський науковий пошук – 2020», 16 жовтня 2020

Затверджено Вченою радою факультету інформаційних технологій та управління, протокол № 8 від 21.10.2020

Студентський науковий пошук - 2020

Збірник тез студентської наукової конференції

16 жовтня 2020
м. Київ

Київ – 2020

Студентська наука

Публікації студентів:

- тез на конференціях – 3
- статей в журналах - 2

Статті:

1. Верьовкіна Г., Гап'як І., Самойленко В., **Телятник Т.** Асимптотичний аналіз розв'язків рівнянь із регулярним збуренням. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Математика. Механіка.* 2019, Том 40, С.14-18.
2. Самойленко В., Самойленко Ю., **Орлова М.** Асимптотичні розв'язки рівняння Кортвега–де Фріза зі змінними коефіцієнтами на ненульовому фоні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Математика. Механіка.* 2019, Том 40, С.35-39.
3. S.I. Lyashko, V.H. Samoilenko, Y.I. Samoilenko, I.V. Gapyak, N.I. Lyashko, **M.S. Orlova.** Global Asymptotic Step-Type Solutions to Singularly Perturbed Korteweg-De Vries Equation with Variable Coefficients, *Journal of Automation and Information Sciences*, 2020, Vol. 52, Issue 9, P. 27-38

Студентська наука

1. Всеукраїнський конкурс студентський наукових робіт, напрям «ІКТ в освіті»: **Яскевич Юлія, студ. 3 курсу (КН) – II місце** (н.к. - Вембер В.П.)

2. Міжнародний конкурс студентських наукових робіт «Професійна освіта (за спеціалізацією)»: **Панасюк Ольга, Розумна Валерія, студ. 5 курсу (МАТ) – III місце**, (н.к. Прошкін В.В., Астаф'єва М.М.)

Проекти

«Партнерство для навчання та викладання математики в університеті (PLATINUM)» програми Еразмус + КА2

кер. – проф. Морзе Н.В., учасники: Астаф'єва М.М., Бойко М.А., Глушак О.М., Жильцов О.Б., Литвин О.С., Машкіна І.В.

«Розвиток математичних компетентностей студентів за допомогою цифрового математичного моделювання (DeDiMaMo)» програми Eurasia

кер. – проф. Морзе Н.В., учасники: Астаф'єва М.М., Бойко М.А., Жильцов О.Б., Машкіна І.В., Глушак О.М., Литвин О.С.

Проекти (міжкафедральні)

«Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання» (MoPED)» програми Еразмус + KA2
кер. – проф. Морзе Н.В., учасники (КНіМ): Бойко М.А., Вембер В.П.

«Консультування українських університетів зі створення магістерської освітньої програми “Електронне урядування” для розвитку та підвищення обізнаності про електронне урядування через впровадження ІКТ-рішень для підтримки реформ в Україні»,
фінансується Міністерством закордонних справ Естонії.
кер. – проф. Морзе Н.В., учасники (КНіМ): Носенко Т.І., Литвин О.С.

Проекти (міжкафедральні)

«Ініціатива з розвитку аналітичних центрів» міжнародного фонду «Відродження» у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи (OSIFE) за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні.
коорд. – Гриневич Л.М.,
учасники (КНіМ): Морзе Н.В., Прошкін В.В.

Розроблено Рекомендації з освітньої політики щодо організації навчання в школах України під час карантину з 1 вересня 2020 року

Упроваджено в освітній процес ЗЗСО України.

Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільїч, Н. Морзе, В. Прошкін, І. Шемелинець, К. Линьов, Г. Рій. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с.

